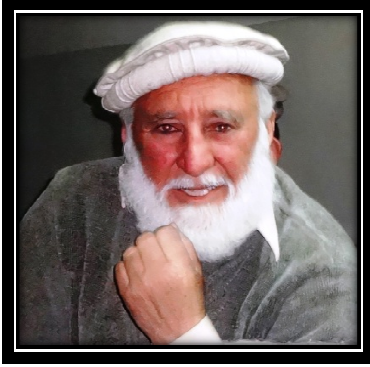


## گل نواز خاکی



پاکستان ساؤز بیکو تین جوش سال خور او شوئے۔ متحدہ ہندوستان و دستری علاقین او شاکیبو زہری ویر بلخ بیکو چھترارہ دی پومونی زق چیلہا ہو کوشکی دیتی اوتی او شوئے۔ پھتینگ مسوای تاریخہ کھوار او پے کھو ثقافتو سوم شہی ٹھور بیتی ای گسوری اڑیتائے۔ وخت شوخشاؤ گیکو سوم تان وارو بچین ہرونی چھوتی ہوئے کی دستری عمر و کھوار و بچین وقف اریر۔ گل نواز خاکی سکیم جنوری ۱۹۳۷ عیسویہ چھترارو سَنگورہ پیدا ہوئے۔ قبلہ گاہونام شیر نواز خان، شاہ میرے قومی محمد اسماعیل خان صوفیو ژاؤ او شوئے۔

ایرور یو غون سوت کپ سیندور، خیننگور یا سَنگور و چھوتیہ او غوؤ کوری، ٹپ ٹپ لودیاؤ،

چور پونگی دیتی، ہوستی چوکی ریپھاؤ فخمیدہ باؤہائے۔ چھور سالہ بیکو ہور و موختو پھوکیا ک جُو خیشیق برار گینی نیسیک آہشتی (ٹانفائیڈ) لہاز یو و جمن اور بیتی واکل نواز و نیچہ جد ایو غم ویر بلخ باؤہائے۔ دُوری ای پھولوک بیتی دُور و دیان تو جومر کز بیتی تان واؤہان بو غشی ہوئے۔ خیشیقہ بیر، موخار لو دیاک واکوشتی او شوئے۔ پونج سالہ بیتی ناظرہ قرآنوریتائے و اتان بابو ساری پھان سکولو کتابان بدست کوری تان استاذ میر غیاث الدین بابو مر حومونسہ دی ریک شروع اریر۔

### نیچر۔ جاوید اقبال جاوید

ترو پوجماعتو کتبان ریکارچی ۱۹۴۹ عیسویہ سکولہ داخل ہوئے۔ ہور و سکولو ہیڈ ماسٹر ہور و تروئے مس ای کلاسہ بیچھے ای سال پورہ بیکو چھورہ او ائے۔ سکولہ داخل نوبیکہ پت ۱۹۴۸ عیسویہ جہاد کشمیرہ حصہ گانیر و چھتراری ژانگ کوراکانتے میتان دُور و دیان و بلٹیار کاغذی نیویشیتائے۔ وختو تنگی بو سبق ریکو نولا کیکو، ادب دوستیو زریعہ ادب واکھو ثقافتو سوم تعلقو آف نولا کیتائے۔ کھوار موسیقیو شو تو نمیر شو عرفا دروازیں بی "ہائے نمیر شو عرفا، جُو ایوکون بوتفا" رے پورہ کور اؤہائے و اہمی جُو کائک ہور و موسیقیو گرزینہ لاوہ پور بیتیائی۔

ستھار و ہوستہ کوری، شو نین باشئے، ہنگ دیاؤ کھوار موسیقیو پونہ کپہ پرائے، جذبہ شور و ستو کور اؤہانی۔ موسیقیو دنیو ہتے زمانو استاذان خاکبو تین تان کلبہ گیکو دعو تو پرانی واپیس امیر گل امیر، غلام نبی المعروف بھک برار و اسید حکیمو محفلین بی نیشیکہ پرائے۔ ستھار و استاذ شالہ یو حاجت قبول خاکبو ستھار و بار یکلیاتان چھہ چھہ نیشیتائے، کی ہور و بار یہ ستھار باشئے تو نیشو پھونیکو لو مشہور شیر۔ گل نواز خاکی استاذانان میلیسن نیشی نو ساری انوسوتے ثقافتو کورمان فو بار یکلیاتان سوم چھہ چھہ ہائے و ای وخت تان شیرین ہواز و سورہ کھوار موسیقیو دنیا غیبی گونو ہوئے۔ ثقافتو گرزینہ فخمیدہ باؤ گیتی ۱۹۷۰ عیسویارچی نیالان ایتو چاکئی کو کوشواریر و اشاعر یو خالولے سوت ہنگہ کاڑوم دی نیویشیتائے۔

عملی زندگیو بچانہ غوزار لاکھی بو ادارین کوروم اریر گم کورہ دی تسلسل غیبی نوہائے۔ ۱۹۵۸ عیسویہ ریاستو کمپانڈر حیثیتہ نوکری شروع کوری جُو سال بیکو

ہور و پیشھی نیشیتائے۔ ہبہ ملازمتہ ہور و تین

چھور مسو اندرینی پورہ چھتراروتے پونگی

کوسیکو موقع نیشیتائے کی، بیس ہبہ علاقہ بولونجیر و

اسپر و لہاز یو خلاف مہمہ ڈیومیہ استیتائے۔ ہیغارچی

فوجہ بغائے واپو کم جُو سال نوکری کوری تو غودی



خاکبو نیچہ جوانی

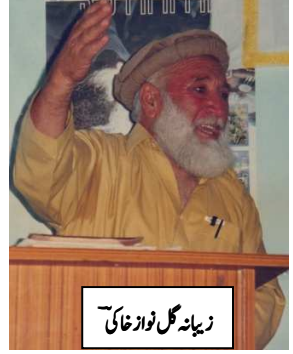
گل نواز خاکی سکیم جنوری ۱۹۳۷ عیسویہ چھترارو

سَنگورہ پیدا ہوئے۔ قبلہ گاہونام شیر نواز خان، شاہ

میرے قومی محمد اسماعیل خان صوفیو ژاؤ او شوئے۔

پیشھی دُورہ ہائے۔ ۱۹۶۰ عیسویہ اسٹیٹ پولیسہ حوالدار میجر حیثیتہ ملازمت شروع اریر۔ چند ماری کوریکارچی

پولیسٹیکل لمیٹڈ ملاکنڈ، کھوار چھپچھوران ریکو خاکبوہر ورتے استاذ کوری ویشیتانی۔ ہور و کھوار چھپچھٹیکار اچی چھترارہ گیتی پولیسونو کوریو شروع اریر۔ پونج سال بیکو ہورودی بق پیشھی راہی ہوئے۔ ۱۹۶۵ عیسویو ژانگہ بلوچستانہ بی مجاہد بھرتی ہوئے واپرو شٹہ بیتی ژانگہ کوراک فوجیان تین یراغ تارنیاکان ڈالہ شامل ہوئے۔ ژانگہ بند بیکو سیغاری دی نیسی پشاوہرہ گیکوز بان اوچے ثقافتو سوم یاری ہور و بونیکو خووخ بطھنوتین گیکو نولا کیتائے۔ ۱۹۶۵ عیسویہ ریڈیو پاکستان پشاوہرہ کھوار پروگرام شروع بیکو ریڈیو سوم منسلک ہوئے۔ کھوار و قومی بشناؤنان ہنگ دیتی پروگرامہ شامل کوریکو سوم جوستہ تقریر، فیچر واکھوار ڈرامہ نیویشی صداکاری دی اریر۔ ہے موژی اسیکہ ترتیچیر اخبار و سرکولیشن منیجر ہوئے ۱۹۶۸ عیسویہ جمہور اسلام کھوار چھاپ بیک شروع کوریکو ہور و سوم و اسطہ ہوئے۔ ۱۹۷۱ عیسویاری اچی ایڈیٹر واپروف ریڈیر حیثیتہ جمہور اسلام کھوار و اخور ادبی رسالین کوروم اریر۔ چھترارہ گیتی مرکزی انجمن ترقی کھوار و جو مکالہ صدر ہوئے ۱۹۶۳ عیسویہ ریڈیو پاکستان چھترارہ ساؤز بیکو ہور و سوم منسلک ہوئے۔ فیچر، تقریر، تبصرہ نیویشیکار غیر مذاکرہ اوچے مشاعرین شرکت کوریتائے وانش دونیلیک " پروگرام ہیہ اسٹیشناری نشر باک ہور و مقبول پروگرام او شوئے۔



تحقیق، تصنیف و تدوینو امبیہہ پونگ لاکھی سوت کتاب پرو شٹہ الائے۔ اویلو مکالہ ۱۹۷۲ عیسویہ چھترارہ شاعرانان کلانان سورہ مشتمل ای بھک کتاب "خوش وطن" ترتیب پرائے۔ ہے سالی تان ذوالفقار علی بھٹو چھترارہ اویلو دورو یادگار لھاتان سورہ ای کتابچہ "نوع شخوہ" دی چھاپ اریر۔ ۱۹۷۳ عیسویہ "عید میلاد النبی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم" عنوانہ مختصر گم جامع کتاب نیویشیتائے۔ ہی تروئے کتابان ٹرانسپل پبلیسیٹی آرگنائزیشن (TPO) چھاپ اریر۔ ۱۹۷۶ عیسویہ ہتے وختو وزیر اعظم ذوالفقار علی بھٹو، قائد اعظم محمد علی جناح و صد سالہ تقریبانان موقعاً قائد و سورہ مقامی زبانین کتاب نیویشیکو اعلانوار اریر۔ ہے وختہ کھوار زبانه گل نواز خاکی "میر کاروان" نامو سورہ قائد اعظم سوانح عمریاری گانی پاکستان ساؤز نیکہ پت موضوعاتان شامل کوری ای کتاب بوتیتائے۔ تحقیقو کو تھولہ گل نواز خاکی ۲۰۰۹ عیسویہ "تھورون" نامین ای کتاب ترتیب پرائے کی ہیرا کھوار و پرانو بشناؤنان ایغو نسہ الائے۔ ہیہ کتابہ ۶۹ پرانو کاڈومان خاکی ورتان اوانہ محفوظ اریر۔ اوہتی سال بیکو ای ہانی تان خور پرانو کاڈومان ایغونسہ انگینی "سورنک" نامہ کتاب پر شٹہ الائے۔ ۲۰۱۲ عیسوی "نفل جفریات" نامین کتاب و تدوین کوری چھترارہ شاعرانان ۱۰۹ حمد اوچے نعت شریفان ساری غیر، ابیات، مناجات



اوچے سلام و عقیدتان محفوظ اریر۔ ای ہزار احادیث مبارکان کھوارہ ترجمہ کوری طباعت و مر حلا تارنیتائے۔ کھوار موسیقیو ہنگہ پورے باشنیکار غیر گل نواز خاکی سوت ہنگہ سوت کاڈوم دی نیویشیتائے کی ہیہ دنی اوچے ساؤز ہنگہ محفوظ ہونی:

- شخصی قید بلبل یار دوستانان
- مدام اندرینی گیتی بانغو ارمان
- خیال اوچے دلیلہ راؤرمتے دیوانہ

تحقیق کو تھولپہ گل نواز خاکی ۲۰۰۹  
عیسویہ "تھورون" نائین ای کتاب ترتیب پر اے کی  
ہیرہ کھوار پر انوشاؤنان ایغونہ الائے۔ ہیہ کتابہ ۶۹  
پرانو کا ڈومان خاکی ور قان اوانہ محفوظ اریر۔ اوہتی سال  
بیکو ای ہانی تان خور پرانو کا ڈومان ایغونہ الائے  
سورنک نامہ کتاب پر و شہ الائے۔

نہ تازہ بونی زخم نہ نسی نمیر فسانہ

- ہر دیو آہہ کیہ اثر بیروا اوانہ ہجرہ بے قرار نوبیام
- اوانہ غماری بے خبر بیروا اثر و موخوڈو کو غوچہار نوبیام
- نہ مصرہ سودا گر گوئے نہ خور حسنو بازار بوئے
- نہ مثل ڈولخا کا، یوسفو خریدار بوئے
- اثر و ڈوٹوفانان سوم اشٹوک کومان ہر دیو ارمانان سوم اشٹوک کومان
- ہائے دنیائے دون تو مہ فان دوسان جوشی مہ ہارون تو مہ فان دوسان
- چھاغونس یور کورو برو نو تہ کاسیائو گوئے شر بڑانگ کھانجوڑ مایونان چھیک باسیائو گوئے

ہمی سوت ہنگاری غیر خاکی تر وئے حمد شریف و ۳۸ نعت شریف دی نیویشی اسور۔ ہیغار غیر منقبت، مرثیہ، قومی ہشاؤنو، ترانہ، منظومات، رباعیات و اغزل دی شینی۔ شندور میلو پچین نیز و نظم اوچے پڑا لو کا ڈوم بو مشہور گم خیشیقان پچین ہشاؤنو "خوش و طنو معصومان وطن پاکستان اسپہ پھر دلیا شیر ژیری ہمتہ سندان اسپہ" ہر کوس شونہ یاد شیر۔ بیسوم جو ستہ پرانو کا ڈومان باریہ خور دی تحقیق کوری "بیریش" نائین کتاب سورہ کوروم شروع کوری استائے و تان حالات زندگینو رو خوشونو بیر و قصان یادی ہیچے تان آپ ہتیو دی نیویشیکو تیار یہ استائے زندگی و فانواریر۔ جھک رو مدالہاز ہتی ۱۱ نومبر ۲۰۱۳ عیسوی ہیہ بے خیر دنیو پیشھی راہی ہوئے۔

لوژین کی بو یان چھترار و سنگورہ غنچ ہوریر و گل نواز خاکی زندگیا ہیہ درونگار یورانہ بوختہ شینی دیاؤ دی کھوار اوچے کھوٹاننو تان غنچہ نیشیتائے۔ ستھارو



ریڈیو پاکستان پشاورہ موسیقیو میلس۔ ولی زار خان ولی، عیدالحسین، ستھارو ہوستہ کوری گل نواز خاکی، محمد حسن، محمد اکرم لال، میجر شمس، مکرم شاہ استاد و اٹک ملگری

سمہ ہوش واپردہ لیگینی رے چوٹان ایٹو کئیکو ہر دیو خاری نیاری جذبات ہوا و شکہ کارہ دیکہ پرانی۔ شونین ہاشنیکہ شیرینی بوژی ای کمالوک ہشاؤنان ہروش ہاشیتائے کی میتان شاید گیاک وختہ ہمش ہاشنیکو کادی نو بونی۔ فن، ثقافت اوچے وار و پچین وقف ہیرو ہیہ قلندر کھوار و گرزینہ ہتے قدر و نو لیتائے کھیو کی، بیس حقدار او شوئے۔ ہور و کھوار و تے کار و خدمت و ہور و محفوظ کار و مواد یقیناً ہیہ زبانو خالو خیق دی شیرین کوریکہ کورمہ گونی۔ گیاک وختان سورہ کھوار و عاشقانان اوچے خدمت گاران نامان کی کینہ چوکی گانیو ہوئے تھے گل نواز خاکیو نام میتان موژی او یلو صفہ غنچی گوئے۔